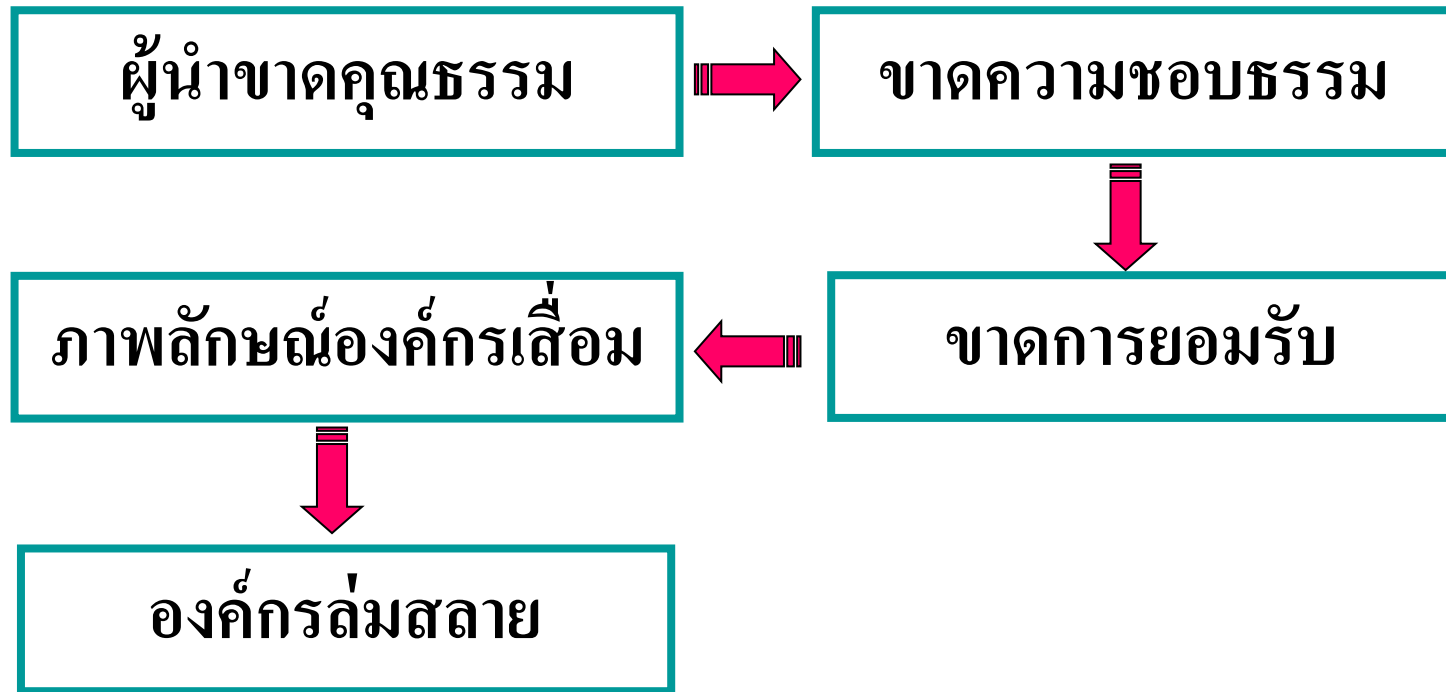

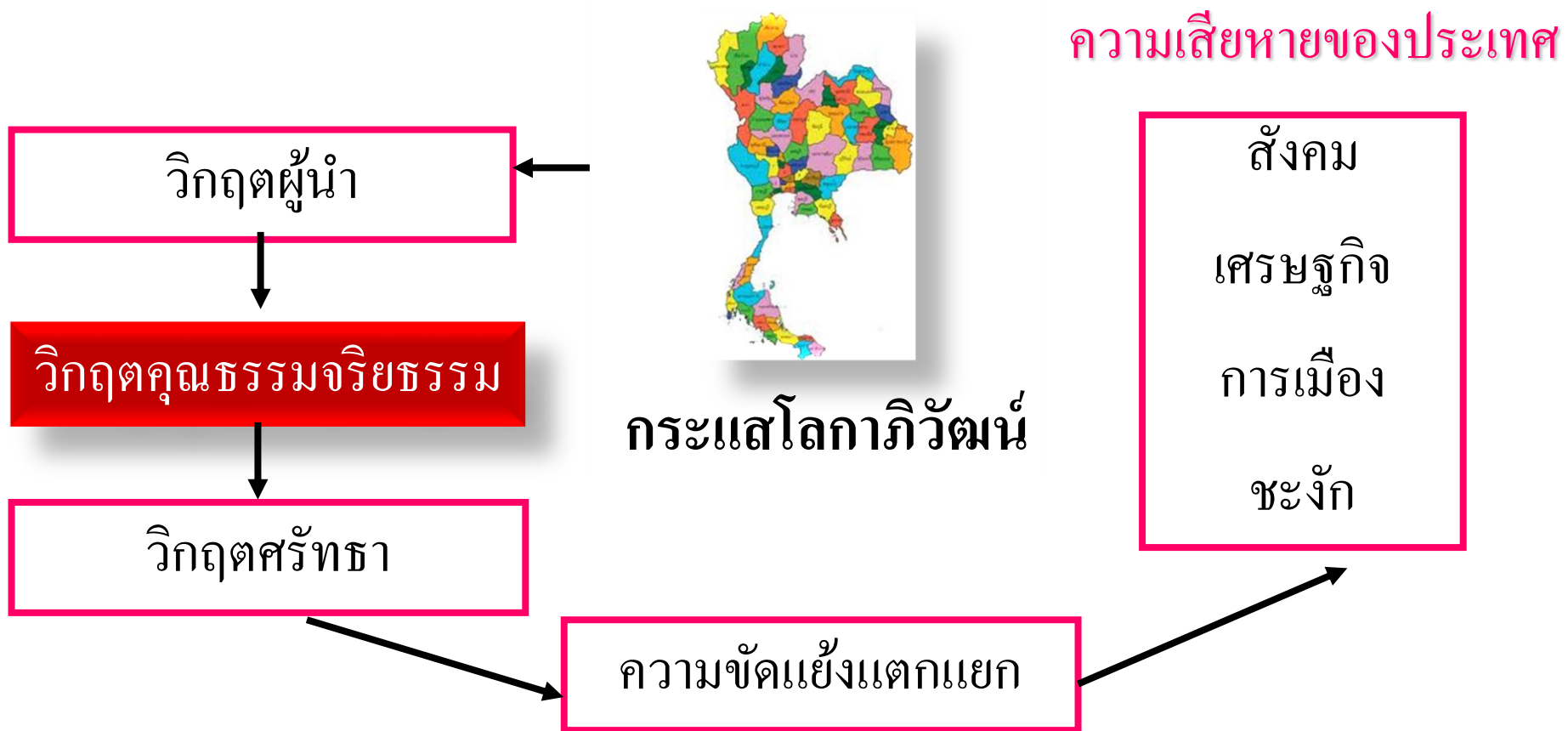
คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ

- 5.1 แนวความคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม
- 5.2 บทบาทของผู้นำกับคุณธรรมจริยธรรม
- 5.3 การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

ความหมายของคุณธรรม : คุณ + ธรรมะ

พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตสถาน (2530 : 190)

คุณธรรมว่า หมายถึง สภาพคุณงามความดีหรือหน้าที่อันพึงมีอยู่ในตัว

คุณธรรม หมายถึง หลักของความคิด ความงาม ความถูกต้อง ที่
แสดงออกโดยการกระทำของแต่ละบุคคล เป็นหลักประจำใจในการ
ประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัยและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองผู้อื่น
และสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

ความหมายของจริยธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546)
จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ

จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ควรปฏิบัติที่ดีงามเหมาะสม และเป็นที่ยอมรับชมชอบหรือยอมรับของสังคมเพื่อความสันติสุขแห่งตนเอง และความสงบเรียบร้อยของสังคม
ส่วนรวม

แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

สรุปความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม

คุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง **คุณงามความดี**ของบุคคลที่กระทำ **ไปด้วยความสำนึกในจิตใจ** โดยได้ยึดถือจนเป็นความเคยชิน อันเป็น **คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่ดีงาม** เป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง **ของตนเอง ผู้อื่นและสังคม**

บทบาทของผู้นำกับคุณธรรมและจริยธรรม

ส่งเสริมให้บุคลากรมุ่งเน้นคุณธรรม จริยธรรม ไม่เอาर्डเอาเปรียบผู้อื่น

เน้นความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีมมากกว่าเป็นรายบุคคล

ใช้กลยุทธ์การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ด้วยวิธี Win - Win

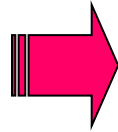
เสริมค่านิยมให้เกิดการเคารพผู้อื่น

ทำให้องค์การเป็นสถาบันแห่งคุณธรรม

การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

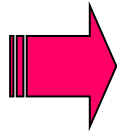
ทศพิธราชธรรม

ทาน คือความโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
ศีล คือเป็นผู้มีศีลธรรมสูง
บริจาค คือการเสียสละ
อาชวะ คือความซื่อสัตย์
มัททวะ คือความกรุณาปราณี
ตบะ ความพอเพียง ดำเนินชีวิตอย่างราบเรียบ
อวิหิงสา การไม่เบียดเบียนผู้อื่น
ขันติ คือความอดทน อดกลั้น
อวิโรธนะ คือ ไม่เป็นปฏิปักษ์กับผู้อื่น

การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

ไตรสิกขา

ศีล การควบคุมความประพฤติทางกายและวาจา
งดเว้นการทำร้าย เขียนเขียนตนเอง และผู้อื่น

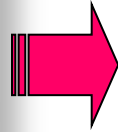
สมาธิ การฝึกจิตใจให้เกิดความสงบ นิ่ง เย็น
การรักษาใจให้ผ่องใส ปราศจากกิเลส
ไม่ท้อจริต คอรัปชั่น

ปัญญา การเกิดความรู้แจ้ง รู้ความจริงของโลก รู้
ความจริงของชีวิต รู้และเข้าใจงานของตน
อย่างท่องแท้

หลักธรรมที่ควร
ศึกษาปฏิบัติ
3 ประการ

การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

พรหมวิหาร 4
(Holy Abiding)

~~พรหมวินาศ 4~~

~~บ้ำอำนาจ~~

~~น้อราชมूर्ขบั้งหลวง~~

~~หลอกหลวงลูกน้อง~~

~~ยกย่องคนชั่ว”~~

เมตตา (Living Kindness) = ความรัก
รักที่มุ่งปรารถนาดี โดยไม่หวังผลตอบแทน

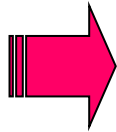
กรุณา (Compassion) = ความสงสาร
ความปรานี ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์
ตามกำลังกาย กำลังปัญญา กำลังทรัพย์

มุทิตา (Sympathetic Joy) = มีจิตอ่อนโยน
จิตที่ไม่มีความอิจฉาริษยาเจือปน
มีอารมณ์สดชื่นแจ่มใสตลอดเวลา

อุเบกขา (Neutrality) = ความวางเฉย
การวางเฉยต่ออารมณ์ที่มากระทบ
ทรงความยุติธรรมไม่ลำเอียงต่อผู้ใดผู้หนึ่ง

สังคหวัตถุ 4 (Base of Sympathy)

ธรรมอันเป็นที่ยึด
เหนี่ยวจิตใจผู้อื่น
หรือธรรมเพื่อให้เป็น
ที่รักของคนทั่วไป

เป็นคนที่
โอบอ้อมอารี
วิจิไพเราะ
สงเคราะห์ปวงชน
วางตนได้เหมาะสม

ทาน (Giving Offering) คือการให้ เสียสละ
แบ่งปันผู้อื่น

ปิยวาจา (Kindly Speech) คือ พูดด้วยถ้อยคำสุภาพ
นุ่มนวล เหมาะแก่บุคคล เวลา สถานที่
พูดสิ่งที่เป็นประโยชน์ สร้างสรรค์ เกิดพลังใจ

อรรถจริยา (Useful Conduct) ทำตนเป็นประโยชน์
ตามกำลังสติปัญญา ความรู้ ความ สามารถ
กำลังทรัพย์ และเวลา ไม่เดือดร้อนตนเอง/ผู้อื่น

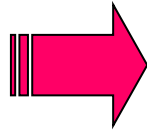
สมานัตตตา (Even and Equal Treatment)

คือวางตนเสมอต้นเสมอปลาย เหมาะสมกับ
ฐานะตำแหน่งหน้าที่การงาน ไม่เอาเปรียบใคร

การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

หลัก

สัปปุริสธรรม 7

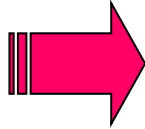

ธรรมะของคนดี

อรรถัญญูตา (รู้หลักการ) รู้จักวิเคราะห์สาเหตุ
ธัมมัญญูตา (รู้จุดหมาย) รู้จักวิเคราะห์ผล
อตตัญญูตา (รู้ตน) คือ รู้จักวิเคราะห์ตนเอง
ทั้งความรู้ คุณธรรม ความสามารถ
มัตตัญญูตา (รู้จักประมาณ) คือ รู้จักหลักของ
ความพอดี ดำเนินชีวิตพอเหมาะ
กาลัญญูตา (รู้จักเวลา) คือ รู้จักปฏิบัติตนให้ถูก
กาลเทศะ
ปริสัตัญญูตา (รู้ชุมชน) การปรับตนและแก้ไขตน
ให้เหมาะกับชุมชน
บุคคัลลัญญูตา (รู้บุคคล) คือ รู้จักปฏิบัติตนให้
เหมาะสมกับบุคคลที่แตกต่างกัน

การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

เมตตากรุณา

การทำงานได้ตามกำลัง :

ความรู้ความสามารถ สติปัญญา

บำเหน็จรางวัล :

ยกย่องชมเชย เลื่อนยศ

ดูแลทุกข์สุขลูกน้อง :

ช่วยเหลือ

รู้จักแบ่งปัน :

แบ่งปันสิ่งดี ๆ ให้

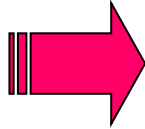
ให้โอกาสลาหยุดตามสมควร :

เปิดโอกาสให้พักผ่อน

หลักปฏิบัติต่อกัน
ด้วยดี

การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

ธรรมาภิบาล
Good
Governance

หลักประสิทธิผล : บรรลุผลตามเป้าหมาย
หลักประสิทธิภาพ : คุ่มค่า ประหยัดเงิน เวลา แรงงาน
หลักการตอบสนอง : ให้บริการที่ตอบสนองความ
คาดหวังของผู้รับบริการได้

หลักความรับผิดชอบ : ต่องาน ต่อตนเอง สังคม ชาติ
Accountability

หลักความโปร่งใส : เปิดเผย ตรวจสอบได้

หลักการมีส่วนร่วม : เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น

หลักการกระจายอำนาจ : ถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ

หลักนิติธรรม : คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้ส่วน
ได้ส่วนเสีย

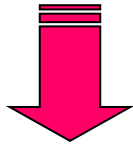
หลักความเสมอภาค : การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน

โปร่งใสและตรวจสอบได้ : รับผิดชอบต่อสังคม

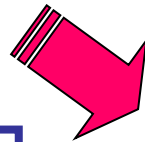
หลักปฏิบัติต่อกัน
ด้วยดี

การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

บุคลิกภาพการ
เป็นผู้มีจริยาดี

มโนจริยา : ตั้งใจมั่นใน
การปฏิบัติงานทุกอย่างซึ่ง
เป็นหน้าที่ของตน

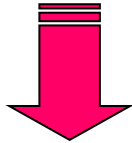
กายจริยา : การปฏิบัติงานด้วยกาย
รักษาระเบียบแบบแผนเหตุผล
ไม่ถ่วงเวลาผู้อื่น ไม่ละเลย
งานในหน้าที่ ทำงานให้ลุล่วงทั้ง

วจีจริยา : การปฏิบัติงานด้วยคำพูด
ต้องน่าเชื่อถือได้
"เสียชีพอย่าเสียสัตย์"

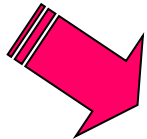
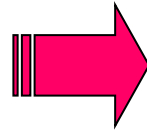
การแต่งกาย การพูดจา การแสดงออก เหมาะสม ให้เกียรติผู้อื่น

การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

อิทธิบาท 4
หลักธรรม
ในการครองงานที่ดี

วิมังสา : ความเป็นผู้รู้จัก
พิจารณาเหตุสังเกตผลใน
การปฏิบัติงานของตนเอง
และลูกน้อง เป็นไปตาม
แผน

ฉันทะ : ความรักงาน
รักงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบตั้งใจ
กระตือรือร้น เรียนรู้มุ่งมั่นให้สำเร็จ

วิริยะ : ความเพียร ขยันหมั่นเพียร อดทน

จิตตะ : ความเป็นผู้มีใจจดจ่อกับการงาน
เอาใจใส่ต่องาน ทำให้สำเร็จ
มีประสิทธิภาพ

ทำไมผู้นำจึงต้องมีคุณธรรม จริยธรรมสูงกว่าผู้อื่น

1. มีหน้าที่รับผิดชอบและอำนาจสูงขึ้น
สามารถให้ประโยชน์และฉวยโอกาสจากสังคมได้มาก
2. ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ โลกจะ “แคบ” ลง
การแข่งขันสูงขึ้น องค์กรจะต้องประสิทธิภาพสูง” จึงจะสามารถ
แข่งขันอยู่รอด และเจริญได้ คุณธรรมของผู้บริหารจะทำให้
“ประสิทธิภาพสูง” ได้
3. โลกมีความสลับซับซ้อนขึ้น เทคโนโลยีการสื่อสารทันสมัยขึ้น
การฉวยโอกาสในรูปแบบต่างๆ มีมากขึ้น ผู้นำจึงต้องมี สติปัญญา
เข้มแข็ง เด็ดเดี่ยวมั่นคง มากขึ้นเพื่อปกป้องคนในองค์กรของตน

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทางสายกลาง

ความรู้

รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง

คุณธรรม

ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน สติปัญญา แบ่งปัน

นำไปสู่

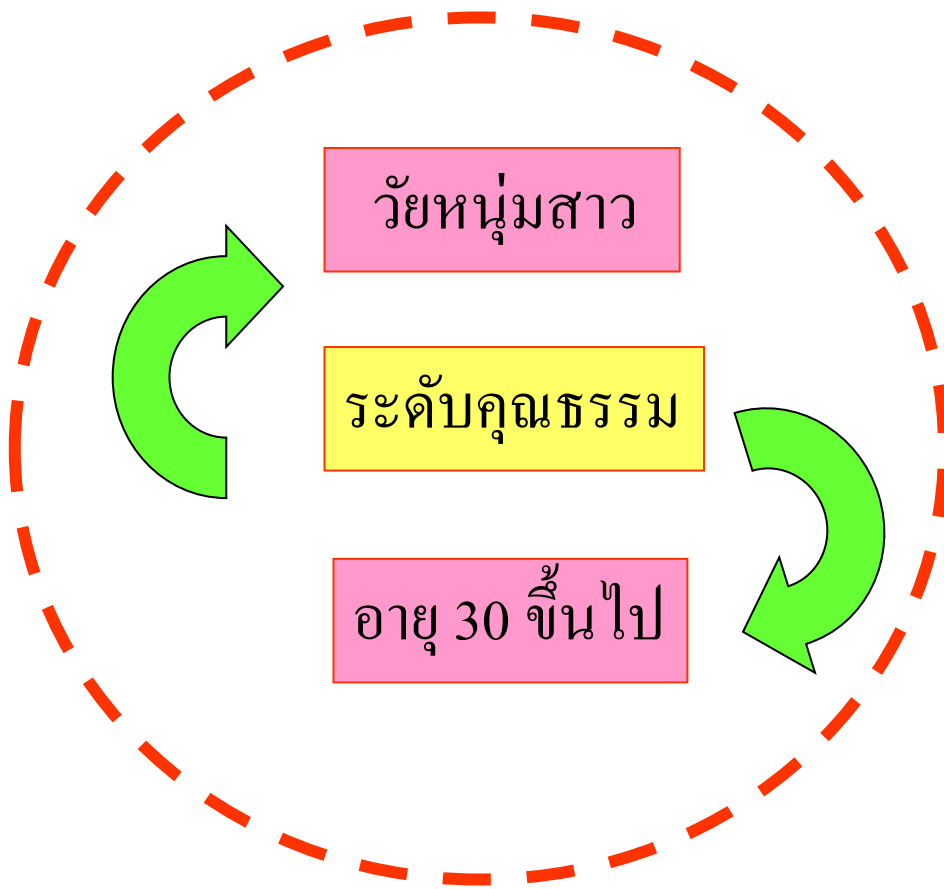
เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม

สมดุล/พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

MRI

1. **M: Moderating** ความพอประมาณ ความพอดี เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ ต้องมีความสมดุล รายได้และรายจ่าย
2. **R: Reasonable** ความสมเหตุสมผล พิจารณาจากเหตุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อตกลงจนคำนึงถึงผลที่จะได้รับ
3. **I: Immunity** การมีภูมิคุ้มกัน การเตรียมตัวพร้อมรับกับผลกระทบ การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ

คุณธรรมและจริยธรรมของเด็กไทย

เยาวชนไทยควรมีคุณธรรม 6 ด้าน คือ

- ✂ ความมีวินัย
- ✂ ความรับผิดชอบ
- ✂ ความซื่อสัตย์สุจริต
- ✂ สติสัมปะชัญญะ
- ✂ จิตอาสา
- ✂ ความขยันหมั่นเพียร

(ข้อมูลจากศูนย์คุณธรรม)